

Lauri Oilinki

LÖÖPPI

Pääministerin salarakkaan metsästys Lapin kullan mailla

LÖÖPPI

Lauri Oilinki

LÖÖPPI

**Kertomus pääministerin salarakkaan
metsästyksestä etiäisten ja Lapin kullan mailla**

Neljäs sivu (vasemmalla puolella)

© 2015 Lauri Oilinki

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-330-306-5

Kahvihuone

- Niin mutta kumpi oli ensin, lööppi vai skuuppi, Tikka tivasi arkistinhoitaja Tuulalta.

- Muna vai kana, Tuula vastasi.

- Ei kun tosissaan. Tietenkin skuuppi. Ilman kunnon skuuppia ei lööppiä synny, Tikka sanoi.

- Höpsistä, viime viikolla meillä oli lööppinä, että itikkakesästä on tulossa kauhea. Se tehtiin ilman mitään isoa uutista. Eikö se yksi ainoa lause otettu siitä kesäntulajutun sivulauseesta. Ja täydestä meni, viihdetoimituksen Tiina sanoi.

- Ja edellisviikolla kerrottiin, että hirmuhelteet jatkuvat, ja se lause oli saatu pelkästä säätiedotuksesta, Tuula jatkoi.

- Kyllä lööpin saa vaikka ei olisi skuuppia. Mutta saako skuupin ilman lööppiä, toimituspäällikkö Saari kysyi.

- No, viime kesältä se säätijuttu. Varmaan muistatte.

Rakennesäätiön hallitus käytti säätiön rahoja omiin menoihinsa ja lainaili isoja rahoja hallitusjäsenten kavereiden yhtiöille likimain ilman korkoa. Iso juttu se oli, mutta ei jostain syystä lööpin arvoinen, Tikka muisteli.

- Kyllä lehdentekijänkin pitää tietää, milloin tulee varoa potkimasta liian isoja varpaita, Saari sanoi.

- Parree siis on jättää skuupit tekemättä ja siirtyä munimaan. Silloin tietää että muna oli ennen kanaa, Tikka sanoi.

- Kuka sen munan sitten tekee, Tuula kysyi.

- Siitä kun saadaan varmuus niin se on skuupin ja lööpin paikka, Saari sanoi.

- Miten niin varmuus. Skuupiksi riittää, kun toimittaja vakavana asiantuntijoiden lausumiin perustuen jotain väittää, vaikkapa että muna oli ensin. Toinen skuuppi ja lööppi saadaan, kun joku toinen, vaikkapa päivystävä dosentti väittää, että sittenkin se on kana. Kolmas lööppi syntyy sitten itsestään, kun kerrotaan miten asiantuntijat

riitelevät, Tikka sanoi.

- Jo vain on helppoa tämä lehdenteko, arkiston Tuula sanoi.

1

- Jumankauttapojat, se oli taas upea uutisvoitto, toimitusjohtaja tulla reuhasi toimituksen keskuspöydän huoneeseen, komentokeskukseen. Siellä oli tavanmukaista joukkoa koolla. Parin uutispäällikön lisäksi reportteriryhmän ja eri osastojen väkeä ramppasi sisään ja ulos sen mukaan kuin asiaa tai joutoaikaa oli.

- Jumankauttapojat, se on nyt kahvin ja kakun aika, mies lisäsi. - Kakut on jo tilattu ja tulossa ihan kohta. Pistäkää sana kiertämään. Riittää kaikille.

- Jumankauttatytöt, saa nähdä saavatko tytötkin, Tiina sanoi. - Josko päästään siivelle.

- Tiina saakeli, älä nyt rupia. Sinun juttuhan se on. Siinä kakun päällä on ruusu just sinulle tarkoitettu. Se on makeaa marsipaania, toimitusjohtaja lisäsi.

- Junalauttapojat, ei kai kakuista tytöille ole. Lihovat vaan, Tiina sanoi.

Toimitusjohtaja katsoi terävästi Tiinaan.

- Ei nyt ruveta. Minä sanon nyt vaan että se oli komea uutisvoitto. Tällaisia kun saadaan lisää, ja niitähän saadaan kun teette työnne yhtä hyvin kuin tähän saakka. Se on kiitoksen paikka. Minä keskustelin äsken hallituksen puheenjohtajan kanssa ja hän pyysi välittämään kiitokset.

- Kissa kiitoksella elää. Kahvihuoneen keittimen kahvi on niin paha että ei sitä kakun kanssa voi juoda, Tiina sanoi.

- Älä älä. No katsotaan jos vaikka. Ja voittehan te hakea kahvia tuolta meidän päästä. Minä sanon että keittävät vähän ylimääräistä, toimitusjohtaja sanoi ja ryhtyi kiiruhtamaan kohti toimituksen johdon ja lehtiyhtiön hallituksen päätyä.

- Jumankauttapojat, minusta vähän tuntuu että se yrittää taas

omia toimituksen jutut omakseen. Minusta vähän tuntuu, että siihen kakkuun tuli vähän paskamainen sivumaku, Tiina sanoi toimituspäällikkö Saarelle.

- No, pidetään pieni breikki kun kakut tulevat. Pistäkää sana kiertämään, Saari sanoi.

- Jos siinä on sitä kamalaa tekokreemiä niin minä ainakaan en sitä syö, viikonlopputoimituksen kaunis Helena sanoi.

- Minkä takia se nyt kakkua tarjoaa, kesätoimittaja Telle kysyi.

- Tähtitoimituksen tähtitoimittaja on tehnyt tähtijutun, Saari vastasi.

- Jaahas, mitä täällä naureskellaan. Kertokaa minullekin, sisään pujahtanut päätoimittaja kysyi.

- Hallintoporras on kuulemma tehnyt hyvän jutun etusivulle ja sitä nyt juhliitaan, Tiina sanoi. Tiinan kännykkä soi. Tiina katsoi kuka soittaa ja kiirehti sitten nopeasti omaan huoneeseensa.

2

Peilistä miestä katsoi bulldogi.

Onneksi se oli vasta ennakkokuva. Mutta vielä muutama vuosi ja posket roikkuisivat kuin vanhalla koiralla. Entä mikä kumma ristikko poskipäähän oli syntynyt, tai voimistunut. Ristikkäin kulkevat ohuet vaot kuin jotkut seittiverkostot hän oli havainnut aikaisemminkin, mutta ei noin selkeänä.

Vanha mies, mies huokasi itsekseen. Ikä alkaa näkyä turhan selkeästi.

Kaula oli toinen huolenaihe. Kohta siitä roikkuisi helтта. Kun kumarsi päätä hieman alaspäin, heltan alun huomasi.

Parrassa voisi olla pelastus. Täysparta peittäisi posket ja kaulan. Eikä kokopartaa tarvitse edes kasvattaa. Ei muuta kuin jättää partakone hyllyyn. Kokonaan parran ei kai sovi antaa rehottaa. Leuan alta ja poskilta pitää ainakin hieman rajata. Tai no, leuan alta sen varmaan pitää antaa kasvaa vapaasti. Helтта peittyi. Silloin saavat posketkin

peittyä. Mutta mitään Taata Sillanpään partaa ei sentään. Joku Hemingwayn mallinen, ehkä.

Armeijan jälkeen hänellä oli ollut lyhyt parta aina. Suun ympäri kiertävä nyt jo harmaantunut ja vaalentunut parta. Pian se olisi varmaan kokovalkoinen.

Jos värjäisi parran, ja tietysti tukan myös. Hieman charmia lisää. Vaan saattaisi tulla charmin sijaan pelkkää harmia, mies ajatteli. Punaiseksiko tukka pitäisi värjätä. Ei ikinä. Mutta eihän muita värejä näytä olevan.

Mies vilkaisi vessan ovea. Se oli oikealla tavalla lukittu. Kahva oli suorakulmalla mitatun mukaan 48 asteen kulmassa ylöspäin. Hän oli aikoinaan piirtänyt oveen pienen merkin sitä varten. Kun ovea ulkopuolelta tosissaan jysäyttää nyrkillä, ripa laskeutuu ja oven lukitus aukeaa. Hän oli pyytänyt vaimoa kokeilemaan, että lukitus ja avaaminen todella toimivat. Vaimo ei olisi sellaiseen leikkiin suostunut, mutta napautti kuitenkin. Keino tepsii.

- Jos saan siellä sydärin, niin auttajat pääsevät eikä tarvi rikkoo ovea, mies oli selittänyt. Vaimo oli tuhahdellut, että kaikenlaista lapsellista aikamiehen mieleen juolahtaa.

Kyllä hän tosissaan oli. Yksin kotona ollessaan hän jätti säännönmukaisesti vessan oven aina lukitsematta. Toisaalta asia hirvitti: saada sydänkohtaus vessan pöntöllä ja kuolla siihen. Vaikea olisi sellaisesta kuolemasta mitään kaunista keksiä. Kuoli äkillisesti kotonaan vessassa. Eikä kun käymälässä, sehän sopii paremmin pikkulan nimeksi. Käymään täällä vain tullaan, ei olemaan. Mutta ei sellaista voisi muistokirjoitukseen laittaa.

Kaulan helppa ja taitekohdan vaot katosivat, kun mies nosti leukaansa hieman ylöspäin. Ja kun piti suuta hieman raollaan ja supussa, näyttivät poskien vaot katoavan. Näin kun oppii kulkemaan, mies ajatteli.

- Onko sinulla niska kipeä, vaimo kysyi.

- No, minä tästä sitten lähden, mies sanoi.

- Jos on pakko mennä, niin on pakko mennä, vaimo sanoi. Nosti hetkeksi katseensa lehdestä. Ei esittänyt mitään, ei innostunutta, ei närkästynyttä. Katsoi vain.

Mies nosti jääkaapista kassiin tavarat, eväät. Leipää, levitettä, juustoa, kinkunsiivuja, pari naudan sisäfilepihviä. Retkikeitin ja siihen kuuluvat teflonilla pinnoitettu kattila ja paistinpannu olivat jo sivulaukussa. Nahkarotsi ylle ja menoksi.

- Menoksi, sanoi Annie Lennox, mies vielä sanoi vastauksena vaimon hyvän matkan toivotukseen. Sanottuaan harmitti. Mistä tuollainen sanonta oli jäänyt päähän. Todennäköisesti jostain telkkariohjelmasta, josta mitään muuta muistijälkeä ei jää. Kuluneitten sanontojen käyttö muutenkin risoi, varsinkin töissä muitten tekstejä korjattaessaan.

Skootteri odotti oven pielessä. Hyvä peli, mies kiitteli mielessään. Jotain hyötyä suhteista oli ollut. Mäkisen Jii oli toiminut sotilasasiamiehenä Roomassa ja solminut siellä suhteita. Vespan iso aavikkomalli, yli tuhat kuutiota, ryömintävaihde hiekkaniemityksiä varten, huippunopeutta hulppeasti yli 185 kilometriä. Isot renkaat. Alkuperäisessä oli ollut umpikumisen renkaat, eivät mene piikeistä tai luodeista rikki. Niitä Jii ei ollut saanut mukaan, oli pitänyt vaihtaa tavallisiin pumpattaviin. Sotasalaisuuksia lienevät, Jii oli naureskellut. Ei nauru ollut auttanut, Jii oli kohta kuollut. Suolistosyöpä oli virallinen kuolinsyy, viinalla mäskäksi juodut maksa ja haima ja yleensäkin huonoksi mennyt kunto taisivat olla se varsinainen, oikea kuolinsyy. Lapseton pari, ei Jiin vaimo olisi muutoinkaan välittänyt koko skootterista, ja Jii oli sitä jo ehtinyt kaupata miehelle ennen kuolemaansa. Tiesi noutajan kohta tulevan. Ei pettynyt odotuksissa.

Skootterissa oli leveät taakse kaareutuvat jalkasuojat. Aavikkojen piikeiltä suojamaan, Jii oli kertonut. Sivulta ohikulkija ei useinkaan ehdi huomata, että skootterihan se siinä, ei moottoripyörä.

Skootteri oli suunniteltu ja tehty Afrikan aavikoiden sodankäyntiä varten. Varusteet olivat sen mukaiset. Reilusti taakse kaareutuvat jalkasuojat olivat sinänsä tukevat. Sotaväen varustuksena niihin saattoi lisätä turvavävyt luotien ja sirpaleiden varalta. Lampun suojaksi oli irrotettava metalliverkko. Korkeahkoon tuulilasiin saattoi lisätä varmuuslasin. Koko skootteri oli suunniteltu toisen maailmansodan kokemusten perusteella: ties vaikka Italian voittamaton armeija niitä vielä tarvitsisi, Jii oli kertonut. Everstiluutnantti tunsikin historian, siksi

virne suupielissä.

Aavikkosodankäyntiin kuului tietenkin myös jääkaappi, ainakin upseerismiehillä. Viileänä säilyvä punaviini tai olut taistelun lomassa, muutama haukkaus oivasta vanhasta juustosta. Parman kinkku toki säilyy muutoinkin, mutta hiukopalanä kylmässä säilytetty maistuu paremmalta. Saihan jääkaapissa kuljetettua sotaretkien lounaan tai yöpalan kunkin hetken tarpeen mukaan.

Jääkaappi sijaitsi pystylaatikkona takaistuimen takana. Jos tarakalla istui matkustaja, tämä sai kaapista oivan selkänojan. Virran jääkaappi otti akusta. Hyvin toimi, mies oli matkoillaan huomannut. Tarpeellinen vehje varsinkin muutaman päivän reissuilla.

Sivulaukut olivat suuret. Panosvöitä, patruunoita tai kranaatteja niihin ei nyt enää ollut tarkoitus laittaa, vaan kulkijan kapineita, vaatteita, pieni paristokäyttöinen minivaaka, jos kultaa vaikka löytyisi, kokoontaittuva kenttälapio ja muita työkaluja.

Omaa vaskoolia mies ei aikonut lähteä kuskaamaan. Lo-Oskarilla olisi kyllä kaivannollaan sellainen hänellekin tarjota.

Teki mieli ottaa vanhat hippupullot mukaan. Kahdessa putkilossa oli sentään reilusti yli pohjan peite kimaltavaa. Eipä taida kannattaa, voisi ostaa pari tyhjää putkiloa vaikka Inarin kaupasta. Uusiin pulloihin olisi mukavampi koota hippuja. Uudet putket, uudet kullat.

Teltta ja makuupussi sekä kokoon kääritty patja olivat löytäneet paikkansa takaistuimen päältä.

Kone hörähti mukavasti. Tunsin, että siitäkin oli mukava päästä matkaan. Alussa tie oli sen verran tuttu, että pyörä vaikutti osaavan itse tiensä valita. Miehen tarvitsi vain säätää kaasuhanaa.

Matkassa on alku aina parasta. Valmistelut ovat takana, enää ei tarvitse miettiä, onko tämä ja tuo aivan tarpeellinen, pärjäisikö ilmankin. Jotkut kapineet kyllä olivat välttämättömiä. Viime kesien kokemus oli auttamassa. Jos hänen ikäinen aikoi teltassa nukkua, pitää makuualustan olla hyvä.

Miehen pumpattavan patjan pumppuun sai skootterista virtaa. Se pumppasi parissa minuutissa patjan kovaksi. Pieni tehokas jalkapumppu oli sitä varten, että yöpyminen ja skootteri olisivat kaukana toisistaan. Barbaraksi mies ei aikonut patjaansa kutsua.

Lat.huom.

Pakko puuttua asiaan. Kirjoittaja antaa ymmärtää, että olisi muka jotain erityistä ja ainutlaatuista. Samanlainen vanha ukko kuin muut sen ikäiset. Ei kummempi, ei komeampi. On meitä muitakin nuorekkaita ihmisiä, vaikka ei noin vanhoja.

Sitä paitsi hänen ikäsilleen on auto paljon sopivampi kulkuneuvo. Turhaa vasiten hankkia eturauhasvaivoja. Asia ei tietenkään minulle kuulu, mutta sanonpa mielipiteeni.

Turha tulla narisemaan, että puutun asioihin, jotka eivät minulle kuulu. Pidän kansalaisvelvollisuutena oikaista, kun on oikaisun ja huomautuksen aika.

Vanhaan hyvään aikaan latojan huomautus oli tärkeä osa lehden teossa. *Lat. huom.* piti vartiota, ettei arvoisilta toimittajilta päässyt ihan mitä vain lehteen.

Kahvihuone

Toimitusjohtaja käveli käytävää pitkin kuin jotain etsien. Kahvihuoneen kohdalla äkkäsi Tiinan ja vuorossa olevan uutispäällikön. Toimitusjohtaja pysähtyi äkisti avoimen oven kohdalla.

- Jumankauttapojat eikun tytöt, se oli saaketin hyvä juttu. Journalistinen voitto. Kyllä nyt kauppa käy. Onneksi älyttiin ottaa muutaman tuhannen lisäpainos. Joko te saitte kakkua.

Tiina katsoi miestä pitkään.

- Jo muinaiset roomalaiset tiesivät, ja olihan siitä aikoinaan puhetta eduskunnassakin, että on kolme turhaa, nunnan nannit, paavin pallit ja johtokunnan kiitos ilman palkankorotusta. Että kai muistat mainita palkkakonttorissa.

Toimitusjohtaja näytti kiusaantuneelta. Keinui kantapäiden varassa.

- No joo, elähän nyt. Turhaan sinä Tiina palkasta muriset. Taitaa olla kohta isompi kuin talon johdolla. Mutta tosiaan, se juttu kyllä

rassaa meidän kilpailijoita. Voi olla että siellä on mielet maassa.

- Varastavat idean ja rupeavat lämmittämään juttua, uutispäällikkö siihen sanoi. - Sitten ne väittää sitä omaksi jutuksean.

- Joo, tuntuivat olevan kiihkossa. Ilta-Sanomista jo isopomo soitti ja kiitti, niin kuin se hänen asiansa olisi kiittää kilpailijaa, Tiina sanoi.

- Ai jaa, mitä sillä oli asiaa, toimitusjohtaja valpastui.

- Mitäpä sillä. Kutsui sentään lounaalle, jos vaikka löytyisi molempia osapuolia kiinnostavia kysymyksiä pohdittavaksi, Tiina sanoi kuten asiallisesta asiasta sanotaan, ilman kiihkoa tai tunnetta.

- Elä nyt Tiina vaan tee mitään hätäisiä johtopäätöksiä. Briifaat ainakin ennen minua ja päätoimittajaa.

- Saisit hommata kunnon kahvia, tämä on kuin pahanmakuista vanhaa paloöljyä. Siellä Ilta-Sanomissa ne kuulemma saavat kunnon kahvia.

- Ei se nyt saa kahvista olla kiinni, toimitusjohtaja sanoi. - Minäpä käyn puhumassa, josko löytyis parempi automaatti. Sellaisesta on tietoa liikkeellä. Oikein italialaista kahvia ja komea automaattikeitin. Vai pitäiskö ruveta keittämään pannukahvia.

- Se vois olla poikaa, siis ei tyttöä, Tiina sanoi vakavalla naamalla.

- Ei kun ihan totta, ei me voida ainakaan erikseen mitään kahvinkeittäjää ruveta palkkaamaan. Luuletko että joku harjoittelija vaikka voisi ottaa homman hoitaakseen, toimitusjohtaja kysyi uutispäälliköltä.

- Ei kesätoimittajia toimitukseen voi kahvinkeittäjäksi palkata. Muutenkin on koko ajan tuli perseen alla. Ei ne jutut itekseen synny, uutispäällikkö vastasi.

- Ei mitään harkitsemattomia äkipäätöksiä, toimitusjohtaja sanoi Tiinaa silmiin tillittäen ja kiirehti takaisin johtoryhmän kulmaukseen.

- Et kai sinä vaan ole tosissasi, uutispäällikkö kysyi huolestuneena Tiinalta. - Et kai sinä sinne lähde.

- Jaa-a. Soitti sieltä Iltalehdestäkin joku päällikkö. Lounaasta sekin puhui.

Tätä tietä hän oli aiemminkin ajanut. Kiemuraiset mutta toki päällystetyt tiet olivat skootterilla mukavimmat. Hiekkateillä sai pelätä renkaiden luistavan alta pois. Savipohjaiset sileät tiet olivat myös miellyttäviä ajaa, paitsi sateella ja pinnaltaan rikkonaisena.

Trippimittari kertoi matkaa taittuneen jo liki sata kilometriä. Selässä ja käsissä alkoi olla ajamisen makua. Selän saattoi pitää suorana. Kyykkypyörät tuntuivat miehestä turhilta, lapsellisilta ja uhittelevilta. Selkä on siinä kyyryssä ja kädet rasittuvat, kun pitävät vartaloa pystyssä. Joissain isoissa pyörissä oli ajajan istuin kuin nojatuoli. Sellaista Wing-mallia mies oli joskus haaveillen katsellut.

Radion lisäksi kypärän sisään kuului myös pienen soittimen ääni. Näillä teillä Sibeliuksen viides ja sen päälle viulukonsertto tuntuivat sopivilta. Joskus iltahämyssä matkaa ajaessa Finlandia antoi lisäpotkua jaksamiseen ja hirvien varomiseen, tai Vapautettujen orjien mahtava kuoro. Orjien laulussa oli vain se hankala puoli, että kädet rupesivat lähes itsestään huitomaan laululle tahtia. Käsien kaaret nousivat väkisin laajoiksi. Ajaessa sellainen oli vaaraksi.

Toimituksen kulttuuriväki sanoi, että se Verdin työ on hebrealaisten orjien kuoro. Hän ei tiennyt, olivatko ne orjat vapautettuja, eikä asia hänelle kuullunut. Hän ei oopperaa jaksa katsoa, joitain irrotettuja kappaleita kylläkin, kuten tuo orjien kuoro.

Kulttuuriväelle hän mieluusti kertoi, että Sibeliuksen sinfonioista hänen mielestä paras osa oli seitsemännen toinen osa. Jos kylttyrellille väite kelpas, hän antoi olla. Sibeliuksen tunteville hän valaisi asiaa. Kun seitsemäs on vain yksiosainen, merkitsee toinen osa kätenläpytyksiä ja kotiin pääsemistä. Kulttuuriväki ei tuollaisesta hevosenleikistä pitänyt.

Sibeliuksen viides on matkatessa mukavin vaikka kakkonen on paras. Siinä on huono puoli, että teeman pyörteitä alkaa odottamaan vähän liikaa, ja sellainen on vaarallista liikenteessä.

Tietysti hän kuunteli ajaessaan uutisia radiosta. Silloin niillä radioaalloilta soivat vanhemmat suomalaiset iskelmät. Niitä oli helppo hyräillä.

Kesä alkoi olla. Jos malttaisi pysäyttää pellon reunaan voisi hyvin

kuulla lintujen laulun. Hän oli aikoinaan aikonut opetella tunnistamaan lintuja ja niiden ääniä, mutta se harrastus ei kestänyt kuin hetken. Koulupojan elämään tuli jännempiä asioita, metsässä retkeily ja tietenkin tytöt.

Kännykkä oli avoinna skootterin etulaatikon päällä tarrakiinnityksellä. Vaikka kaatuisi puhelin ei putoaisi.

Puhelin vilkkui valoja. Hän katsoi soittajan tietoja. Työmaalta soitettiin, näkyi itsensä päätoimittajan numero. Mies seurasi miten pitkään Pääto jaksoi odottaa vastausta. Puhelu meni jo vastaajaan, mies näki. Pääto oli siis saanut hänen lähettämän kirjeen, kirjatun kirjeen.

Antaa soittaa. Ei hänellä ole kenellekään asiaa, ei ainakaan työmaalle eikä päätoimittajalle, vapaalla miehellä, lomalaisella. Loma alkoi eilen. Lisäksi hän kyllä oli myös aloitteleva eläkeläinen. Tittelin ajattelemisen tuntui kovasti oudolta, vähän kamalaltakin. Vanhuuseläkeläinen.

Hän oli eilen ilmoittanut irtisanoutuvansa työstään. Sellainen tieto pitää lähettää virallisena, siksi kirje oli kirjattu. Itse kirje oli käsin kirjoitettu ruutupaperille. Kirjekuorikin oli kirjakaupasta ostettu. Hän ei irtisanoutumiskirjettä missään työmaan kirjekuoressa voisi lähettää. Postimerkkikin oli asianmukaisesti itse hankittu ja liimattu. Kirjeen hän postitti heti aamulla.

Tietysti hänellä olisi käytössä ja hankittavissa vaikka miten monta työmaan kirjekuorta ja kirjoituspaperia. Olihan hän pari kolme pakettia monistuspaperia tuonut työmaalta kotitietokoneen ja tulostimen viereen. Niinhän kaikki tekivät. Sellaista ei laskettu edes mittatappioihin tai normaaliin hävikkiin kuuluviksi. Omat tavalliset kirjeet, henkilökohtaisetkin, hän laittoi töissä lähtevän postin laatikkoon. Työmaan frankeerauskone hoiti postimaksut.

Tällaisessa ajossa oli tunnelmaa. Tie vei. Keho mukautui hetkessä pyörän liikkeisiin. Ei tarvinnut jännittää.

Hän jaksoi kummastella ihmisiä, jotka kyselivät häneltä, miten sellaisia pitkiä matkoja jaksaa ajaa. Kyselijät kun kuuluivat väsyvän jo kymmenen kilometrin tai parin peninkulman ajosta autollakin. He eivät tuntuneet ymmärtävän asiaa: kun itse ajaa on oman ajan ja kulkemisen herra. Voi mielijohteesta poiketa tieltä pikkupolulle tai katsomaan

jotain ennen näkemätöntä kohdetta. Voi ajaa sellaista vauhtia ja sellaisia rupeamia kuin itsestä tuntui hyvältä. Vieressä istuva tuppaa väsähtämään matkantekoon, kun ei ole oikein mitään tekemistä. Sitä pitää sitten vahtia, että pitäisikö nyt taas pysähtyä kahville tai vessakäyntiä varten. Sitten ne ikävystyvät vielä enemmän, että eikö tämä matka edisty lainkaan, kuinka monta tuntia vielä pitää istua kököttää. Niin kuin ne pysähdykset muka nopeuttaisivat matkantekoa.

Kun itse ajaa on helpompi kestää matkan raskaudet, toki myös hyvän tunteen siitä, että näin kauas on jo ehtinyt.

Metsäsaarekkeen ja matalan mäen takaa näkyi tulevan pihatie tai levempi polku. Sitä pitkin tuli pyöräilijä puolipitkät hiukset lepattaen ruotsalaismallisen, vanhaa suomalaista sotilaskypärää muistuttavan pyöräilykypärän alta. Sellaisia ruotsalaiset saattoivat käyttää, sillä heidän viimeksi käymästä sodasta oli kulunut yli 200 vuotta; silloin Ruotsi menetti alusmaansa Suomen. Suomalaisittain se tarkoitti, että maa joutui osaksi suurta Venäjän keisarikuntaa.

Mies ehti huolehtia, että osaako ja ehtiikö pyöräilijä varmasti jarruttaa. Ei ehtinyt, ei ainakaan paljoa.

Skootteri ja polkupyörä törmäsivät. Oma vauhtia mies oli ehtinyt kovalla jarrutuksella vähentää. Estää se ei onnettomuutta voinut. Törmäyksen tunsu. Pyörä kaatui. Tukka hulmuten tullut tyttö tai pikemminkin nuori nainen lensi kaaressa tien penkalle.

Mies sai skootterinsa täysin pysähtymään. Ensin hän näki äkkivilauksella pyörän, sen eturatas oli vääntynyt eikä eturengas enää pyörinyt.

Nainen retkotti lysähtäneen näköisenä penkalla. Mies haparoi käteensä kännykkänsä ja muisteli miten syvälle hän oli pakannut pienen ensiapulaukun. Hän näppäili kiireessä numeron 118 ja huomasi vasta numeron vastatessa, että se oli vikanumero.

Uutta numeroa hän ei ehtinyt ruveta näpyttelemään, kun nainen nosti päätään. Valitti hieman, katsoi miestä vihaisesti.

- Pitikö sun päälle ajaa, nainen kysyi.

Ei hän päälle ajanut, mies ryhtyi selittämään, ja että pyöräilijä yhtäkkiä tupsahti sivutieltä siihen eteen. Ei siinä oikein ehtinyt mitään.

Tärkeämpää kuin syyllisen etsintä miehestä oli selvittää, miten

naiselle oli käynyt. Päällisin puolin isompaa hätää ei näyttänyt olevan. Nainen nousi varoen istumaan, purskahti nopeaan itkuun kun näki polkupyöränsä eturenkaan.

- Miten minä nyt pääsen, hän valitti.

- Ensin katsotaan, miten on käynyt, mies sanoi. Hän pyysi naista liikuttamaan käsiään ja jalkojaan. Isompaa vaivaa ei näkynyt. Nainen nousi varoen seisomaan, liikutteli vartaloaan. Oikean kätensä nähdessään nainen miltei kirkaisi. Kädessä oli asvaltti-ihottumaa, mutta verta ei näkynyt.

- Pitääkö soittaa ambulanssi, mies kysyi. Nainen katseli itseään ja sitten miestä pitkään ja sanoi, että sellaiseen ei ollut tarvetta. Kättä hän hieman arasteli, mies huomasi.

- Jotain sidettä vaikka käteen, mies esitti. Nainen huitaisi kädellään ehdotukselle ja jäi katsomaan miestä.

Ohi ajanut farmarimallinen auto pysähtyi ja rupesi peruuttamaan. Mies heilautti kättään, ettei mitään hätää ole. Farmari jatkoi matkaansa.

- Kokeile nyt rauhassa, onko mitään rikki. Pitää varmaan odottaa jonkin aikaa. Vammoista ei aina heti tiedä, mies huolehti. - Sökkivaikutus voi ilmetä vasta hetken kuluttua. Pitää olla varuillaan.

Nainen otti muutaman askeleen. Ongelmia ei näyttänyt olevan.

- Miten minä nyt sitten pääsen, nainen parkasi. Itku tuli.

- Minne sinun tarvis päästä, mies uteli. - Eiköhän jotain keksitä.

Nainen istahti pyöränsä viereen. Yritti tukahduttaa itkua. Miehen uteluihin ei vastannut, hiljaista nyhkyttävää ulinaa kuului huulten välistä.

- No, koitetaan nyt rauhoittua. Kyllä tässä joku keino keksitään.

- Miten minä nyt pääsen, nainen jatkoi itkuisena.

- Älä nyt, minähän sanoin, että keinot löydetään. Kun nyt rauhoittuisit ja kertoisit, minne haluat mennä. Kaipa tuo pyöräkin saadaan korjattua.

- Henkan pyörä. Se on ihan rikki. Miten sillä voi ajaa, nainen valitti.

Mies rauhoitteli. Kun itku oli tyrehtynyt päästiin sovintoon. Pyörä jätetään siihen. Nainen soittaa Henkalle, tämä hakee ja korjaa. Mies lupasi maksaa korjauksen ja kulut. Ja lupasi viedä naisen tarkalleen minne tämä haluaa.

- En minä sinne nyt. Miten minä sinne, nainen voivotteli.

- No, otetaan nyt ihan alusta, mies sanoi. - Kerrot nyt, mihin sinun tarvii päästä. Minä vien skootterilla. Tarakalle mahtuu kun siirretään nuo rojut sivulaukkuihin. Ei tässä ole mitään hätää. Kaikki tulee kuntoon. Pyörä korjataan. Se ei varmaan kauaa kestä. Rauhoitut nyt vain. Päästään lähtemään. Sanot vaan minne päin ajetaan.

Naisen suusta suuntaa mies ei saanut selville. Puhe oli enemmän voivottelua, miten hän pääsee sinne. Mies jo tiuski, että minne, minne, mutta ei saanut vastausta.

- No, tehdäänkö nyt sitten näin. Minä olen menossa pohjoiseen, Lappiin. Ajan ensin tätä tietä Tamperetta kohti, nelostielle en mene, kun siinä on niin kova rekkaliikenne. Sitten on tarkoitus koukata Oulujärven kautta. Jos Tampereen suunta kelpaa, istu kyytiin. Koputa olkapäästä kun haluat muuttaa suuntaa tai jäädä pois, niin minä vien haluamaasi paikkaan, mies sanoi.

Nainen nyykähti jotain, josta saattoi arvata myönteisen vastauksen. Mies nosti polkupyörän puuta vasten ja kertoi lähtevänsä ajamaan samaa teitä Tampereelle päin, mutta itse kaupunkiin ei viitsi mennä vaan kiertää sen, jollei muuta pyyntöä tule.

Naisen reppu sidottiin roikkumaan hihnoistaan jääkaapin päälle. Nainen istui kyytiin. Hän näytti rauhoittuneen. Ajo sujui. Skootteri oli sen verran iso, että takakyytiläinen ei matkaa haitannut. Nainen vaikutti tottuneelta kyydissä olijalta, myötäili ajolinjoja mutta ei lähtenyt liikaa kallistelemaan.

Mutkainen mutta varsin hyväasvalttinen tie vei mukanaan. Mahtaa olla jonkun kansanedustajan kotiseutua, kun on saanut näin hyvin hoidetun paikallistien, mies ajatteli ja yritti muistella, ketä kansanedustajia niiltä main on eduskuntaan valittu.

Tiellä oli jonkin verran liikennettä. Lätsä silmillä turhan hitaasti ajavia ja keskikaistaa koko ajan nuolevia pappoja, joku yritti estää ohituksen ohjaamalla autonsa yli keskiviivan vastaantulijoiden kaistalle. Toinen teki kiusaa mutkissa. He olivat teiden kuninkaita, heitä ei saa ohittaa, luulevat vielä että he ovat huonompia kuskeja. Päinvastoin, juuri he ovat opettajia ja opettavat omalla ajokäytöksellään oikeita ajotapoja kaikenmaailman lättähatuille ja muille kaahareille.

Pääministerin salarakkaan metsästys saa aikaan vipinää iltapäivälehden toimituksessa. Kiirettä lisäävät muut kynsille tipahtavat suuret uutistapahtumat. Kynynisiä toimittajia ne eivät sinänsä liikuta. Motto kun on: mitä enemmän kuolleita, sitä parempi ja myyvämpi juttu ja lehti.

Lehden lööpintekijän tie vie kohti Lappia ja sen kultamaita. Lemmenjoella ohuen verhon alla alastomana makaavan nuoren naisen keho peittyy kultahipuilla. Saadaan oikea kultanaisten kuva. Se aiheuttaa vipinää valtioneuvostossa.

Yöttömän yön maisemissa liikkuvat myös Hiljaisenpatsaan Pekka, vaskaajamestari Lo-Oskari ja Kolmenpenikulman Esko.

Etiäinen ennustaa pilvelle mustaa reunusta, se tietää kuolemaa. Mutta Pielpajärven ikivanha autiokirkko onnistutaan pelastamaan.

BoDTM
BOOKS on DEMAND